

Tjänsteställe
Falu kommun, kommunstyrelseförvaltningen,
näringslivskontoret

Datum
2025-10-07

Ärendenr
KS0272/25

Handläggare
Landsbygdsutvecklare, Hanna Wickström, 023-83987,
hanna.wickstrom@falun.se

Myntgatan 45, 791 60

Remissvar från Falu kommun gällande delbetänkandet SOU 2025:85. Ökad tydlighet, stärkt samverkan- förutsättningar för en modern utvecklingspolitik (LI2025/01327)

Falu kommun har tagit del av delbetänkandet SOU 2025:85 och ställer sig i huvudsak positiv till förslaget om att samordna den regionala utvecklingspolitiken med den samlade landsbygdspolitiken. En sådan samordning kan bidra till ökad tydlighet och en effektivitet i styrningen av utvecklingsfrågor, samt skapa bättre förutsättningar för en sammanhållen politik för Sveriges landsbygder.

Samtidigt vill Falu kommun understryka vikten av att landsbygdsfrågorna inte hamnar i skymundan i en sammanslagen politik. Den regionala utvecklingspolitiken tenderar att fokusera på tillväxtcentrum, vilket riskerar att marginalisera landsbygdernas specifika behov. En sammanslagning bör därför kompletteras med en tydlig styrning av landsbygdspolitiken, inklusive fastställda mål och en särskild budgetram för utvecklingsinsatser riktade till landsbygderna, utöver de medel som fördelas via Leader.

Det är av stor vikt att den nationella politiken upprätthåller en väl avvägd balans mellan kompensatoriska insatser och utvecklingsinriktade satsningar. Kompensatoriska åtgärder får inte dominera på bekostnad av insatser som främjar långsiktig utveckling och tillväxt. Staten har ett särskilt ansvar att säkerställa att hela landet ges likvärdiga förutsättningar, exempelvis vad gällande infrastruktur och utvecklingsnivå. Om skillnaderna mellan olika delar av landet tillåts växa sig allt för stora, riskerar detta att bidra till ökad polarisering och minskad samhällelig sammanhållning, särskilt i områden med omfattande glesbygd.

Regionerna har redan idag god kännedom om sina kommuners förutsättningar och arbetar aktivt med det territoriella perspektivet. Falu kommun anser därför att regionerna är väl lämpade att vara huvudaktörer för landsbygdspolitiken på regional nivå, i nära dialog med kommunerna. En sammanhållen territoriell utvecklingspolitik skapar även möjligheten till en förtydligad nationell territoriell politik som samspelar med regioner och kommuner. Förutsättningarna för en tydligare ansvarsfördelning förbättras med ett samlat politikområde. Samtidigt krävs ett tydligare ansvarstagande på nationell nivå, då landsbygdspolitiken är tvärsektoriell och berör flera myndigheter. För att säkerställa samordningen och helhetsperspektivet föreslår Falu kommun att Tillväxtverket får ett övergripande ansvar för landsbygdspolitiken på nationell nivå, inte minst när det gäller att följa upp politiken.

Vidare föreslår Falu kommun att utvecklingsfrågorna för landsbygderna separeras från jord-och skogsbrukspolitiken. Landsbygdsutveckling är i hög grad kopplad till näringslivsutveckling och samhällsservice, medan jord-och skogsbruk har egna utvecklingsbehov, exempelvis kopplade till den gröna omställningen. Jord-och skogsbrukspolitiken har idag tydligare mål och budgetramar både nationellt och från EU, vilket riskerar att dominera den samlade landsbygdspolitiken. För att motverka detta bör landsbygdsutvecklingen ges en egen struktur och hemvist, med Tillväxtverket som ansvarig myndighet.

Falu kommun rekommenderar att Tillväxtverket även får i uppdrag att samordna Leader-programmet, då myndigheten har större erfarenhet av utvecklingsfrågor än Jordbruksverket, vars fokus ligger på sektorspecifika frågor.

Ett gott exempel på fungerande flernivåsamverkan är Tillväxtverkets utlysning "Stärkt tillgänglighet till kommersiell service i landsbygder". Projektet hade tydliga mål, en definierad budget, krav på lokal samverkan och en flexibilitet som möjliggjorde anpassning till kommunernas varierande behov. Denna typ av insats visar hur statlig styrning med tydliga ramar kan ge effekt hela vägen ner till lokal nivå.

Vid större etableringar som involverar flera myndigheter ser Falu kommun ett behov av att staten tar ett tydligare ansvar för samordningen. Skillnader i myndigheternas system och processer kan försvåra arbetet på regional och kommunal nivå, vilket kräver en mer sammanhållen nationell styrning. Länsstyrelsen är den aktör som är lämplig att samla de statliga aktörerna på regional nivå. Länsstyrelsens uppdrag bör förtydligas gällande detta.

Sammanfattningsvis ställer sig Falu kommun bakom förslaget om att samordna den regionala utvecklingspolitiken med den samlade landsbygdspolitiken, men understryker behovet av att den nationella nivån tydliggör sin roll, sina mål, sin budget och sitt myndighetsansvar. Utan dessa komponenter riskerar viktiga delar av landsbygdspolitiken att fortsatt saknas, vilket försvårar en effektiv och långsiktig utveckling av Sveriges landsbygder och ett sammanhållet Sverige.

/Falu kommun